

STRATEGIA

STRATEGIA

Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium

*/Uchwała Walnego Zgromadzenia z dnia 10.01.2026 roku, nr II/WZ/26.2./
Aktualizacja Strategii*

Rozdział 1

Wprowadzenie i podstawa opracowania

1.1. Kontekst i cel opracowania

Strategia Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030 jest dokumentem kierunkowym określającym priorytety, wartości oraz kierunki rozwoju organizacji w drugiej dekadzie jej działalności. Stanowi kontynuację wcześniejszych planów i uchwał Stowarzyszenia, z uwzględnieniem zmieniających się uwarunkowań społecznych, ekonomicznych i instytucjonalnych funkcjonowania trzeciego sektora w Polsce.

Strategia została zaktualizowana w związku z przyjęciem **Zintegrowanego Systemu Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, uchwalonego Uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków nr I/WZ/26.1 z dnia 2 stycznia 2026 r., który porządkuje strukturę organizacyjną, role, kompetencje oraz mechanizmy decyzyjne Stowarzyszenia. ZSZ stanowi nadrzędne ramy organizacyjne i operacyjne, w których realizowana jest niniejsza Strategia.

Celem Strategii jest zapewnienie spójności działań Stowarzyszenia z jego misją, wizją i celami statutowymi, a także stworzenie stabilnych i przejrzystych ram dla długofalowego rozwoju instytucjonalnego, merytorycznego, kadrowego oraz wolontariatu systematycznego. Dokument pełni również funkcję operacyjną – stanowi punkt odniesienia dla planów

rocznych, programów, zadań publicznych i działań realizowanych przez Pro Civium w latach 2026–2030, zgodnie z zasadami i strukturą określoną w ZSZ.

1.2. Podstawa prawna i wewnętrzna

Strategia została opracowana i zaktualizowana z uwzględnieniem, że Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium działa w formie **stowarzyszenia zwykłego (nierejestrowego)** i podlega przepisom ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, w zakresie właściwym dla stowarzyszeń zwykłych.

Podstawę prawną i wewnętrzną Strategii stanowią w szczególności:

- Regulamin Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium,
- Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków nr 11/2025/NWZ z dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego na lata 2026–2030,
- Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków nr I/WZ/26.1 z dnia 2 stycznia 2026 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Systemu Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium,
- wewnętrzne regulaminy i akty organizacyjne Stowarzyszenia, w tym w szczególności:
  - regulaminy i procedury obowiązujące w ramach Centrów Pro Civium, które zastąpiły wcześniejszy model sekcyjny,
  - Regulamin Rady Programowej,
  - Regulamin Nagród i Wyróżnień w Pro Civium,
  - Regulamin Wymagań wobec Osób Realizujących Zadania Publiczne,
  - Kodeks Etyczny Wolontariusza Pro Civium,
  - Politykę Poradnictwa Pro Civium,
  - Programy mentoringowe i rozwojowe realizowane w Stowarzyszeniu,
  - Standard Minimum Korpusu Solidarności,
  - Politykę Ochrony Danych Osobowych (RODO) oraz Politykę Dostępności Cyfrowej w Pro Civium,

- inne dokumenty wewnętrzne, których hierarchię i nadrzędność określa Zintegrowany System Zarządzania.

W przypadku rozbieżności pomiędzy zapisami Strategii a innymi dokumentami wewnętrznymi, zastosowanie mają zasady hierarchii dokumentów określone w ZSZ.

1.3. Proces opracowania Strategii

Strategia została przygotowana z udziałem członków Stowarzyszenia, wolontariuszy systematycznych, Rady Programowej oraz zespołów merytorycznych, a jej aktualizacja została dostosowana do modelu centrowego i zasad zarządzania określonych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania.

Prace nad dokumentem prowadzone były z wykorzystaniem metod partycypacyjnych, opartych na dialogu, analizie danych oraz wniosków z realizacji dotychczasowych działań i zadań publicznych Pro Civium. Proces opracowania uwzględnia w szczególności:

- wyniki audytu zewnętrznego oraz ewaluacji programów i zadań realizowanych w latach 2022–2025,
  - dane ilościowe i jakościowe pochodzące z monitoringu projektów i działań poradniczych, edukacyjnych i wolontariackich,
  - rekomendacje, opinie oraz audyty partnerów instytucjonalnych, w tym agend rządowych, instytucji publicznych, uczelni, akademickich biur karier, samorządów lokalnych, kuratorów oświaty oraz organizacji pozarządowych,
  - opinie i propozycje wolontariuszy, liderów działań, koordynatorów oraz kadry zarządzającej.
-

1.4. Zakres i struktura dokumentu

Strategia obejmuje okres pięciu lat (2026–2030) i określa priorytety rozwoju Stowarzyszenia w następujących obszarach:

- rozwoju instytucjonalnego, strukturalnego i kadrowego, zgodnie z modelem zarządzania określonym w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium,
- jakości poradnictwa, wsparcia specjalistycznego oraz systemu superwizji,
- współpracy międzysektorowej, regionalnej i ogólnopolskiej,

- komunikacji, edukacji społecznej i tożsamości organizacyjnej,
- zrównoważonego finansowania, transparentności oraz zarządzania zasobami.

Dokument składa się z dziewięciu rozdziałów tematycznych i stanowi podstawę do opracowywania corocznych planów operacyjnych, programów oraz harmonogramów działań, zatwierdzonych w trybie i formach przewidzianych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania oraz obowiązujących uchwałach organów Stowarzyszenia.

1.5. Charakter i znaczenie Strategii

Strategia ma charakter otwarty, adaptacyjny i systemowy. Jej realizacja odbywa się w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Pro Civium, który zapewnia spójność pomiędzy celami strategicznymi, decyzjami kadry zarządzającej oraz codzienną praktyką operacyjną organizacji.

Aktualizacja lub uszczegółowienie postanowień Strategii może następować w drodze uchwał właściwych organów Stowarzyszenia oraz Decyzji wydawanych zgodnie z zasadami określonymi w ZSZ, w odpowiedzi na zmiany otoczenia prawnego, społecznego lub finansowego.

Strategia pełni jednocześnie funkcję narzędzia komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej – określa tożsamość Pro Civium, jego wartości, priorytety i standardy działania, stanowiąc fundament dla rozwoju wolontariatu systematycznego, profesjonalizacji działań oraz wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego.

Rozdział 2

Misja, wizja i wartości

2.1. Misja

Misją Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium jest wspieranie jednostek i społeczności w budowaniu społeczeństwa opartego na solidarności, równości, praworządności, bezpieczeństwie oraz poszanowaniu praw człowieka, zgodnie z wartościami zapisanymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Karcie Etyki Wolontariusza Stowarzyszenia.

Pro Civium działa na rzecz ochrony godności jednostki, przeciwdziałania stygmatyzacji, mowie nienawiści i wykluczeniu społecznemu. Stowarzyszenie wspiera osoby i grupy doświadczające trudności życiowych, kryzysów oraz naruszeń praw, promując postawy zrozumienia, dialogu i współodpowiedzialności za dobro wspólne.

Misją Stowarzyszenia jest również wzmacnianie młodych ludzi w kształtowaniu postaw prospołecznych, obywatelskich i wolontariackich oraz rozwijanie ich kompetencji komunikacyjnych, społecznych i liderkich. Pro Civium tworzy bezpieczną i odpowiedzialną przestrzeń, w której młodzi mogą działać, uczyć się i współtworzyć zmiany społeczne w duchu wartości europejskich.

Realizacja misji odbywa się w sposób systemowy, uporządkowany i transparentny, w oparciu o **Zintegrowany System Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, który zapewnia spójność pomiędzy wartościami, celami strategicznymi oraz codzienną praktyką działania organizacji.

2.2. Wizja

Pro Civium w roku 2030 jest stabilną, rozpoznawalną w skali ogólnopolskiej organizacją obywatelską, łączącą funkcje eksperckie, edukacyjne i społeczne. Wizja rozwoju Stowarzyszenia zakłada funkcjonowanie w oparciu o profesjonalne, bezpieczne i etyczne standardy działania, a także o trwałe zakorzenienie w wartościach Unii Europejskiej: wolności, demokracji, równości, solidarności i praworządności.

Stowarzyszenie dąży do tego, aby:

- być uznanym podmiotem w obszarze nowoczesnego poradnictwa obywatelskiego, prawnego i psychospołecznego,
- promować i wdrażać standardy równego traktowania, praworządności oraz przeciwdziałania mowie nienawiści i wykluczeniu,
- zapewniać wysoką jakość, etykę i bezpieczeństwo działań pomocowych,
- rozwijać kompetencje młodych wolontariuszy, liderów i aktywistów społecznych,
- wzmacniać bezpieczeństwo, dobrostan psychiczny i społeczny jednostek oraz wspólnot,
- tworzyć przestrzeń dla współpracy międzysektorowej, dialogu i edukacji obywatelskiej,
- funkcjonować jako organizacja ucząca się, adaptacyjna i europejska w duchu wspólnotowych wartości.

Wizja Pro Civium realizowana jest poprzez model organizacyjny oparty na strukturze centrowej, jasno określonych rolach i odpowiedzialnościach, mechanizmach nadzoru oraz systemie decyzji, określonych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania.

2.3. Wartości Pro Civium

Działania Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium opierają się na wartościach, które stanowią fundament jego misji, wizji oraz codziennej praktyki organizacyjnej:

1. **Godność i równość** – każdy człowiek zasługuje na szacunek, wsparcie i równe szanse, niezależnie od pochodzenia, sytuacji życiowej czy doświadczeń.
2. **Praworządność i bezpieczeństwo jednostki** – ochrona praw, wolności i poczucia bezpieczeństwa każdej osoby, realizowana w duchu transparentności i odpowiedzialności.
3. **Solidarność** – wspólne działanie na rzecz dobra wspólnego oraz wzajemne wsparcie w ramach wspólnoty obywatelskiej.
4. **Odpowiedzialność** – etyczne, rzetelne i przejrzyste podejście do ludzi, powierzonych zadań i środków publicznych.
5. **Empatia i zrozumienie** – gotowość do słuchania, towarzyszenia i wspierania osób w kryzysie lub zagrożonych wykluczeniem.
6. **Współpraca i partnerstwo** – budowanie relacji z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi, samorządami i uczelniami w duchu współodpowiedzialności.
7. **Rozwój i dobrostan** – troska o rozwój kompetencji, mentoring, superwizję oraz wellbeing członków i wolontariuszy.
8. **Otwartość i różnorodność** – poszanowanie różnic światopoglądowych, kulturowych i społecznych jako źródła siły i innowacji społecznych.
9. **Europejskość** – zakorzenienie działań Stowarzyszenia w wartościach Unii Europejskiej: wolności, demokracji, równości, solidarności i praworządności.
10. **Przeciwdziałanie stygmatyzacji i mowie nienawiści** – aktywne działania na rzecz równego traktowania i kultury szacunku w przestrzeni publicznej i cyfrowej.
11. **Aktywność młodych** – wspieranie młodych ludzi w rozwijaniu kompetencji społecznych, kształtowaniu postaw prospołecznych oraz obejmowaniu ról liderkich w środowiskach lokalnych.

Wartości te są wiążące dla wszystkich osób działających w imieniu Pro Civium i znajdują odzwierciedlenie w regulaminach wewnętrznych, kodeksach etycznych, procedurach oraz decyzjach wydawanych w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

2.4. Znaczenie misji i wartości dla realizacji Strategii

Misja, wizja i wartości Stowarzyszenia stanowią kompas dla wszystkich działań Pro Civium. Na ich podstawie opracowywane są roczne plany operacyjne, programy, zadania publiczne, inicjatywy partnerskie oraz działania wolontariackie.

Ich konsekwentna realizacja, osadzona w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, buduje zaufanie społeczne, wzmacnia kulturę dialogu i współodpowiedzialności, podnosi jakość udzielanego wsparcia oraz zapewnia trwałość efektów działań realizowanych w okresie obowiązywania Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Pro Civium na lata 2026–2030.

Rozdział 3

Diagnoza i analiza otoczenia (SWOT)

3.1. Wprowadzenie

Diagnoza i analiza otoczenia stanowią kluczowy element Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030. Celem niniejszego rozdziału jest rzetelne przedstawienie aktualnej sytuacji organizacji, identyfikacja jej mocnych i słabych stron oraz określenie szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych.

Analiza została opracowana w oparciu o dane pochodzące z raportów i działań realizowanych w latach 2022–2025, konsultacje z członkami Stowarzyszenia, wolontariuszami systematycznymi oraz kadrą zarządzającą, a także wnioski z procesów ewaluacyjnych. Uwzględniono również trendy społeczne, ekonomiczne i technologiczne wpływające na rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i Unii Europejskiej, jak również wyniki audytu instytucjonalnego przeprowadzonego przez Fundację Partycypacji Społecznej w Poznaniu.

Analiza SWOT została opracowana z uwzględnieniem aktualnego modelu funkcjonowania Pro Civium, określonego w Zintegrowanym Systemie Zarządzania, opartego na strukturze centrowej, jasno zdefiniowanych rolach, systemie decyzji oraz mechanizmach nadzoru i odpowiedzialności.

3.2. Mocne strony (Strengths)

1. Stabilny i uporządkowany system zarządzania

Pro Civium funkcjonuje w oparciu o Zintegrowany System Zarządzania, który zapewnia przejrzystość struktur, ról i odpowiedzialności. Model centrowy, wsparty Radą Programową oraz systemem Decyzji, umożliwia skuteczne podejmowanie decyzji, nadzór nad działaniami oraz spójność operacyjną całej organizacji.

2. Wysokie kompetencje kadry i wolontariuszy

Stowarzyszenie dysponuje interdyscyplinarnym zespołem specjalistów, koordynatorów oraz wolontariuszy, posiadających kompetencje z zakresu prawa, psychologii, pedagogiki, komunikacji społecznej, edukacji i zarządzania. Zróżnicowanie kompetencyjne umożliwia realizację kompleksowych działań pomocowych, poradniczych, edukacyjnych i wolontariackich.

3. Systemowy rozwój wolontariatu

Pro Civium prowadzi długofalowe programy mentoringowe, szkoleniowe i rozwojowe, w tym działania z zakresu wellbeing i superwizji. Wolontariusze są realnie włączani w procesy planowania, realizacji i ewaluacji działań, co wzmacnia ich zaangażowanie, odpowiedzialność oraz identyfikację z misją organizacji.

4. Cyfrowy i zdalny model działania

Pełna cyfryzacja procesów organizacyjnych (zdalna komunikacja, e-formularze, dyżury online, platformy wsparcia, biuletyny i narzędzia raportowe) umożliwia skuteczne docieranie do beneficjentów w skali ogólnopolskiej oraz elastyczne reagowanie na potrzeby społeczne, niezależnie od miejsca zamieszkania odbiorców.

5. Doświadczenie w realizacji i rozliczaniu zadań publicznych

Stowarzyszenie posiada ugruntowane doświadczenie w realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych, w tym z Budżetu Państwa oraz programów wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego, poradnictwa, edukacji i wolontariatu. Doświadczenie to przekłada się na wysoką jakość realizacji i rozliczalność działań.

6. Silna kultura etyczna i wspólnotowa

Fundamentem funkcjonowania Pro Civium są zaufanie, empatia, otwartość oraz odpowiedzialność. Organizacja konsekwentnie rozwija kulturę superwizji, dialogu i dbałości o dobrostan psychiczny osób zaangażowanych w działania pomocowe, co wpływa na trwałość i jakość realizowanych zadań.

7. Wyraźna tożsamość misyjna

Pro Civium konsekwentnie realizuje działania na rzecz praw człowieka, równego traktowania oraz przeciwdziałania stygmatyzacji i wykluczeniu społecznemu. Wartości te są integralną częścią misji organizacji i znajdują odzwierciedlenie we wszystkich jej programach i inicjatywach

---

3.3. Słabe strony (Weaknesses)

- 1. Ograniczone zasoby finansowe w relacji do skali działań**
Rosnąca liczba inicjatyw oraz zwiększające się potrzeby społeczne wymagają dalszej dywersyfikacji źródeł finansowania i wzmocnienia stabilności instytucjonalnej.
  - 2. Brak fizycznej siedziby organizacji**
Całkowicie zdalny model pracy, choć efektywny operacyjnie, ogranicza możliwość realizacji wydarzeń stacjonarnych oraz bezpośrednich spotkań zespołowych.
  - 3. Ryzyko przeciążenia części kadry zarządzającej i koordynującej**
Intensywność działań oraz wielozadaniowość mogą prowadzić do nadmiernego obciążenia wybranych osób, co wymaga dalszego wzmocnienia mechanizmów zastępowalności i wsparcia.
  - 4. Zróżnicowany poziom kompetencji cyfrowych wolontariuszy**
Pomimo prowadzonych szkoleń nadal występuje potrzeba systematycznego wsparcia części wolontariuszy w zakresie obsługi narzędzi cyfrowych.
  - 5. Brak stałego finansowania instytucjonalnego**
Uzależnienie od projektów i grantów ogranicza możliwość długofalowego planowania finansowego i kadrowego.
  - 6. Nierównomierna rozpoznawalność organizacji w regionach**
Pomimo ogólnopolskiego zasięgu działań, w niektórych częściach kraju świadomość istnienia i oferty Pro Civium pozostaje ograniczona.
-

3.4. Szanse (Opportunities)

- 1. Wzrost znaczenia społeczeństwa obywatelskiego i wolontariatu**
Programy krajowe i unijne sprzyjają rozwojowi aktywności obywatelskiej, edukacji i integracji społecznej.
- 2. Postępująca cyfryzacja usług społecznych**
Rozwój technologii cyfrowych umożliwia dalsze doskonalenie zdalnych form poradnictwa, edukacji i wsparcia.
- 3. Rosnąca świadomość praw człowieka i zdrowia psychicznego**
Zwiększone zainteresowanie tematyką równego traktowania, empatii i przeciwdziałania przemocy tworzy przestrzeń dla rozwoju działań edukacyjnych i pomocowych.
- 4. Aktywność młodego pokolenia**
Rosnące zaangażowanie młodych ludzi w wolontariat i działania społeczne sprzyja rozwojowi programów mentoringowych, Akademii Wolontariatu oraz inicjatyw edukacyjnych i resocjalizacyjnych realizowanych we współpracy z uczelniami i

instytucjami publicznymi.

5. Rozwój partnerstw międzysektorowych

Otwartość instytucji publicznych, samorządów, uczelni i organizacji pozarządowych na współpracę wzmacnia potencjał synergii działań.

6. Zwiększona rola NGO w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu

Pro Civium posiada potencjał do pełnienia roli lidera w rozwijaniu innowacyjnych programów włączających.

3.5. Zagrożenia (Threats)

1. Niestalość finansowania sektora obywatelskiego

Krótkie cykle grantowe i skomplikowane procedury rozliczeniowe utrudniają stabilne planowanie.

2. Polaryzacja społeczna i spadek zaufania do instytucji

Mogą ograniczać gotowość do współpracy i zwiększać presję wobec organizacji społecznych.

3. Nasilenie mowy nienawiści i dezinformacji

Stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa psychicznego beneficjentów oraz wizerunku organizacji.

4. Ryzyko wypalenia osób zaangażowanych w pomoc

Praca z osobami w kryzysie wymaga stałego wsparcia, superwizji i dbałości o dobrostan.

5. Zagrożenia cybernetyczne i technologiczne

Wymagają ciągłego doskonalenia procedur ochrony danych i infrastruktury cyfrowej.

6. Zmiany legislacyjne i niestabilność regulacyjna

Mogą wpływać na zakres, tempo i formę realizacji działań społecznych.

3.6. Wnioski i kierunki dalszych działań

Analiza SWOT potwierdza, że Pro Civium dysponuje znacznym potencjałem rozwojowym, opartym na kompetencjach ludzi, spójnym systemie zarządzania oraz wyraźnej tożsamości misyjnej. Jednocześnie wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania stabilności instytucjonalnej i finansowej organizacji.

W perspektywie realizacji Strategii 2026–2030 kluczowe będzie:

- dalsze wzmocnienie systemowego rozwoju wolontariatu i udziału wolontariuszy w procesach decyzyjnych,
  - dywersyfikacja źródeł finansowania i dążenie do stabilności instytucjonalnej,
  - rozwój mechanizmów wellbeing i superwizji,
  - doskonalenie bezpieczeństwa cyfrowego i komunikacji,
  - konsekwentna realizacja działań przeciwdziałających stygmatyzacji i wykluczeniu,
  - profesjonalizacja i rozwój innowacyjnych form wsparcia obywatelskiego, poradniczego i edukacyjnego.
-

Rozdział 4

Cele strategiczne i kierunki działań na lata 2026–2030

4.1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030 określa pięć celów strategicznych, stanowiących ramy długofalowego rozwoju organizacji. Cele te wynikają bezpośrednio z diagnozy zawartej w Rozdziale 3 oraz pozostają w ścisłym związku z misją, wizją i wartościami Pro Civium.

Realizacja Strategii opiera się na założeniu, że centrum wszystkich działań stanowi człowiek i jego godność, a trwały rozwój organizacji jest konsekwencją rozwoju ludzi – członków Stowarzyszenia, wolontariuszy oraz wspieranych społeczności.

Cele strategiczne są realizowane w oparciu o Zintegrowany System Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, który określa strukturę centrową, role decyzyjne i wykonawcze, mechanizmy odpowiedzialności, monitoringu i ewaluacji. Strategia wyznacza **kierunki**, natomiast konkretne działania, programy i zadania są uszczegóławiane w rocznych planach operacyjnych.

4.2. Cel strategiczny I

Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego Pro Civium

Cel strategiczny

Zapewnienie stabilności, ciągłości i profesjonalizacji funkcjonowania Stowarzyszenia poprzez rozwój systemu zarządzania, finansowania oraz organizacji pracy, zgodnie z zasadami Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Kierunki działań

- doskonalenie zarządzania strategicznego, finansowego i zadaniowego w oparciu o jasno zdefiniowane role i odpowiedzialności,
  - wzmacnianie partycypacji członków i wolontariuszy w procesach decyzyjnych,
  - rozwój przejrzystych mechanizmów planowania, monitoringu i raportowania,
  - dywersyfikacja źródeł finansowania, w tym środków publicznych, programów europejskich oraz partnerstw międzysektorowych,
  - podnoszenie jakości zarządzania zgodnie z dobrymi praktykami sektora obywatelskiego,
  - zapewnianie dostępności działań i procesów dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.
-

4.3. Cel strategiczny II

Rozwój kapitału ludzkiego, wolontariatu i aktywności obywatelskiej

Cel strategiczny

Systematyczny rozwój kompetencji członków Stowarzyszenia, wolontariuszy i młodych liderów społecznych poprzez edukację, mentoring, superwizję oraz realne współdecydowanie o kierunkach działań.

Kierunki działań

- rozwój zintegrowanego systemu edukacyjno-rozwojowego dla wolontariuszy i liderów społecznych,
- wzmacnianie kompetencji społecznych, obywatelskich i przywódczych młodych ludzi,
- zapewnienie wolontariuszom aktywnego udziału w planowaniu, realizacji i ewaluacji działań,

- rozwój wolontariatu inkluzywnego, angażującego osoby z różnych środowisk, w tym osoby z niepełnosprawnościami, seniorów i osoby zagrożone wykluczeniem,
  - wdrażanie systemowych rozwiązań z zakresu superwizji, wsparcia psychologicznego i wellbeing,
  - prowadzenie działań edukacyjnych i społecznych promujących postawy prospołeczne i obywatelskie.
-

4.4. Cel strategiczny III

Rozwój i profesjonalizacja usług poradniczych

Cel strategiczny

Budowa i rozwój zintegrowanego systemu poradnictwa obywatelskiego, prawnego, psychospołecznego i edukacyjnego, opartego na etyce, dostępności i krajowych oraz europejskich standardach jakości.

Kierunki działań

- wdrażanie i doskonalenie standardów jakości poradnictwa obywatelskiego,
  - rozwój zdalnych i hybrydowych form wsparcia dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych,
  - zapewnienie etycznych zasad pracy poradniczej, w szczególności poufności, równości i kompetencji,
  - rozwój specjalistycznych obszarów wsparcia dla grup szczególnie narażonych na stygmatyzację i wykluczenie,
  - upowszechnianie wiedzy o prawach człowieka i obywatela,
  - współpraca z instytucjami publicznymi, uczelniami i organizacjami społecznymi w celu podnoszenia jakości poradnictwa.
-

4.5. Cel strategiczny IV

Inkluzja cyfrowa i solidarność międzypokoleniowa

Cel strategiczny

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu poprzez rozwój kompetencji cyfrowych oraz wspieranie współpracy międzypokoleniowej.

Kierunki działań

- rozwój programów edukacji cyfrowej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami,
  - wspieranie wolontariatu międzypokoleniowego,
  - podnoszenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego,
  - współpraca z lokalnymi instytucjami edukacyjnymi i społecznymi w zakresie inkluzji cyfrowej,
  - uwzględnianie komponentu dostępności i inkluzji w realizowanych zadaniach publicznych.
-

4.6. Cel strategiczny V

Współpraca międzynarodowa i promocja wartości europejskich

Cel strategiczny

Wzmacnianie obecności Pro Civium w europejskim społeczeństwie obywatelskim poprzez współpracę międzynarodową, wymianę doświadczeń i promocję wartości Unii Europejskiej.

Kierunki działań

- udział w programach i inicjatywach Unii Europejskiej,
  - rozwijanie sieci współpracy międzynarodowej i partnerskiej,
  - wspieranie udziału młodych liderów i wolontariuszy w działaniach europejskich,
  - prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących demokracji, praworządności i praw człowieka,
  - reprezentowanie polskiego społeczeństwa obywatelskiego w międzynarodowych debatach i projektach.
-

4.7. System monitoringu i wskaźniki realizacji celów

Realizacja Strategii 2026–2030 podlega stałemu monitoringowi w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Ocena postępów dokonywana jest corocznie na podstawie wskaźników przypisanych do poszczególnych celów strategicznych oraz wniosków z ewaluacji jakościowej.

Przykładowe wskaźniki:

- **Cel I:** stabilność finansowa, liczba źródeł finansowania, terminowość i kompletność raportowania,
  - **Cel II:** liczba aktywnych wolontariuszy, udział wolontariuszy w procesach decyzyjnych, poziom satysfakcji i dobrostanu,
  - **Cel III:** liczba udzielonych porad, poziom dostępności i jakości usług,
  - **Cel IV:** liczba osób objętych wsparciem w zakresie kompetencji cyfrowych,
  - **Cel V:** liczba partnerstw międzynarodowych i inicjatyw europejskich.
-

4.8. Podsumowanie

Cele strategiczne na lata 2026–2030 tworzą spójny i realistyczny system rozwoju Pro Civium, łączący profesjonalizację instytucjonalną, rozwój ludzi, solidarność społeczną oraz zakorzenienie w wartościach europejskich. Strategia ta stanowi stabilny fundament dalszego działania organizacji w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu społecznym i prawnym.

Rozdział 5

Realizacja, monitoring i ewaluacja Strategii

5.1. Założenia wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030 opiera się na zasadzie spójności celów strategicznych z bieżącą działalnością Stowarzyszenia oraz na rozwiązaniach przyjętych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium.

Proces wdrażania Strategii ma charakter ciągły, systemowy i partycypacyjny. Realizowany jest we współpracy Zarządu, Rady Programowej, Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju, Centrum Nadzoru Programowego i Operacyjnego Pro Civium, Koordynatora Wolontariatu, centrów tematycznych, zespołów zadaniowych oraz wolontariuszy i beneficjentów.

Wszystkie działania podejmowane w ramach Strategii realizowane są z poszanowaniem zasad:

- legalności i zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
  - racjonalnego i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami,
  - przejrzystości organizacyjnej i finansowej,
  - etyki, jakości i dostępności,
  - równego traktowania i poszanowania godności każdej osoby.
-

5.2. Struktura zarządzania wdrażaniem Strategii

Za koordynację całości procesu wdrażania Strategii odpowiada **Koordinator ds. Strategii i Rozwoju**, powoływany przez Zarząd Stowarzyszenia. Funkcja ta ma charakter strategiczny i nadzorczy oraz odpowiada za spójność pomiędzy planowaniem strategicznym, działaniami operacyjnymi oraz systemem monitoringu i raportowania.

Koordinator ds. Strategii i Rozwoju współpracuje w szczególności z:

- Zarządem Stowarzyszenia,
- Radą Programową,
- Centrum Nadzoru Programowego i Operacyjnego Pro Civium,
- Koordynatorem Wolontariatu,
- osobami pełniącymi role koordynacyjne w centrach i zespołach zadaniowych,
- Inspektorem Ochrony Danych,
- Rzecznikiem Prasowym Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, działającym w strukturze Centrum Edukacji Społecznej Pro Civium.

Taki model zapewnia jasny podział ról, skuteczny nadzór nad realizacją działań oraz ciągłość zarządzania Strategią.

5.3. Zadania Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju

Do podstawowych zadań Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju należą:

- opracowywanie rocznych planów operacyjnych wynikających ze Strategii,
  - bieżący monitoring realizacji celów strategicznych i wskaźników,
  - przygotowywanie okresowych raportów dla Zarządu i Rady Programowej,
  - inicjowanie i koordynowanie procesów ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej,
  - wspieranie centrów, sekcji i zespołów zadaniowych w planowaniu działań zgodnych ze Strategią,
  - inicjowanie działań doskonalących funkcjonowanie organizacji,
  - współpraca z Koordynatorem Wolontariatu w zakresie rozwoju wolontariatu systematycznego oraz narzędzi i programów wspierających rozwój kompetencji.
-

5.4. System monitoringu i raportowania

Monitoring realizacji Strategii prowadzony jest w sposób ciągły i systemowy. Obejmuje on:

- kwartalne sprawozdania centrów, sekcji i zespołów zadaniowych,
- półroczne raporty Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju,
- roczne raporty Zarządu przedstawiane Radzie Programowej,
- zbiorczy raport publiczny udostępniany na stronach internetowych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Stowarzyszenia.

Do monitoringu wykorzystywane są narzędzia cyfrowe, w szczególności systemy dokumentacyjne i raportowe Pro Civium, Google Workspace oraz aplikacja Mentor+. Analiza danych obejmuje ocenę skuteczności, efektywności, jakości działań oraz ich zgodności z celami Strategii i ZSZ.

5.5. Ewaluacja wewnętrzna i zewnętrzna

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest corocznie przez Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju we współpracy z Zarządem oraz Radą Programową. Jej celem jest ocena stopnia realizacji celów strategicznych, jakości wdrażanych działań oraz identyfikacja potrzeb rozwojowych Stowarzyszenia.

Ewaluacja zewnętrzna realizowana jest przez niezależnych ekspertów lub instytucje, w szczególności w ramach programów grantowych, procesów akredytacyjnych lub na wniosek Stowarzyszenia. W ewaluacjach mogą uczestniczyć przedstawiciele instytucji finansujących, uczelni partnerskich, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów współpracujących.

5.6. Harmonogram aktualizacji Strategii

Strategia podlega okresowemu przeglądowi co dwa lata. Dopuszcza się możliwość wprowadzenia aktualizacji w trybie nadzwyczajnym na wniosek Zarządu lub Rady Programowej.

Aktualizacja Strategii obejmuje analizę realizacji celów, weryfikację wskaźników oraz dostosowanie kierunków działań do zmian w otoczeniu prawnym, społecznym, technologicznym i finansowym. Każda aktualizacja zatwierdzana jest uchwałą właściwego organu Stowarzyszenia.

5.7. Model realizacji Strategii

Realizacja Strategii odbywa się zgodnie z następującym modelem organizacyjnym:

Zarząd → Koordynator ds. Strategii i Rozwoju → Centrum Nadzoru Programowego i Operacyjnego Pro Civium → Koordynator Wolontariatu → Centra / Sekcje → Zespoły zadaniowe → Wolontariusze / Beneficjenci

Model ten zapewnia spójność zarządzania, skuteczny nadzór nad realizacją działań oraz dwukierunkowy przepływ informacji pomiędzy poziomem strategicznym i operacyjnym.

5.8. Transparentność i komunikacja wyników

Wszystkie informacje dotyczące realizacji Strategii, w tym raporty, uchwały i podsumowania, są publicznie dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Stowarzyszenia oraz na stronach internetowych Pro Civium.

Za koordynację komunikacji zewnętrznej, medialnej oraz reagowanie na sytuacje kryzysowe związane z realizacją Strategii odpowiada **Rzecznik Prasowy Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, działający niezależnie w strukturze **Centrum Edukacji Społecznej Pro Civium**, we współpracy z Zarządem oraz Koordynatorem ds. Strategii i Rozwoju.

5.9. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi

W ramach realizacji Strategii Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium współpracuje z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, uczelniami, jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami rzeczniczymi oraz mediami obywatelskimi i edukacyjnymi.

Współpraca ta służy wymianie doświadczeń, rozwojowi kompetencji, zwiększaniu zasięgu działań oraz wzmocnieniu roli Pro Civium jako stabilnego i odpowiedzialnego podmiotu społeczeństwa obywatelskiego.

ROZDZIAŁ 6

Cele operacyjne i działania w obszarach strategicznych

6.1. Wprowadzenie

Cele operacyjne i działania określone w niniejszym rozdziale stanowią uszczegółowienie celów strategicznych przyjętych w Rozdziale 4 Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030.

Cele operacyjne wyznaczają **obszary interwencji**, natomiast konkretne programy, zadania oraz sposób ich realizacji określone są w rocznych planach operacyjnych, zgodnie z Zintegrowanym Systemem Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium.

Realizacja celów operacyjnych służy wzmocnieniu instytucjonalnemu Stowarzyszenia, rozwojowi kapitału ludzkiego i wolontariatu, profesjonalizacji usług poradniczych oraz zwiększeniu oddziaływania społecznego Pro Civium.

6.2. Cele operacyjne w obszarze rozwoju instytucjonalnego

W okresie obowiązywania Strategii Pro Civium realizuje cele operacyjne ukierunkowane na stabilność organizacyjną, przejrzystość zarządzania oraz profesjonalizację procesów wewnętrznych.

Cele operacyjne obejmują w szczególności:

- rozwój i doskonalenie systemu zarządzania zgodnego z ZSZ,
  - wzmacnianie zdolności organizacji do realizacji zadań publicznych i programów długofalowych,
  - dywersyfikację źródeł finansowania działalności statutowej,
  - rozwój narzędzi planowania, monitoringu i raportowania,
  - zapewnianie dostępności działań Stowarzyszenia dla różnych grup społecznych.
-

6.3. Cele operacyjne w obszarze poradnictwa i wsparcia obywatelskiego

Pro Civium realizuje cele operacyjne ukierunkowane na rozwój i profesjonalizację zintegrowanego systemu poradnictwa obywatelskiego, prawnego, psychospołecznego i edukacyjnego.

Cele operacyjne obejmują:

- utrwalanie standardów jakości i etyki poradnictwa,
  - rozwój zdalnych i hybrydowych form wsparcia,
  - dostosowanie usług do potrzeb osób w kryzysie, kobiet, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób narażonych na stygmatyzację,
  - rozwój kompetencji osób świadczących pomoc,
  - upowszechnianie wiedzy o prawach człowieka i obywatela.
-

6.4. Cele operacyjne w obszarze rozwoju wolontariatu i kapitału ludzkiego

Rozwój ludzi i wolontariatu systematycznego stanowi kluczowy element realizacji Strategii.

Cele operacyjne obejmują:

- systematyczny rozwój kompetencji członków i wolontariuszy,
  - wdrażanie programów mentoringowych i edukacyjnych,
  - rozwój systemów superwizji oraz wsparcia wellbeingowego,
  - budowanie ścieżek rozwoju, odpowiedzialności i zaangażowania wolontariuszy,
  - wzmacnianie kultury organizacyjnej opartej na odpowiedzialności, współpracy i zaufaniu.
-

6.5. Cele operacyjne w obszarze edukacji obywatelskiej i komunikacji społecznej

Pro Civium realizuje cele operacyjne związane z edukacją obywatelską, komunikacją społeczną oraz budowaniem świadomości prawnej i społecznej.

Cele operacyjne obejmują:

- prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych,
  - rozwój wydawnictw i narzędzi komunikacji obywatelskiej,
  - realizację kampanii społecznych dotyczących praw człowieka, równego traktowania i przeciwdziałania stygmatyzacji,
  - wzmacnianie dialogu społecznego i współpracy międzysektorowej.
-

6.6. Cele operacyjne w obszarze inkluzji cyfrowej i solidarności społecznej

Działania w tym obszarze ukierunkowane są na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu.

Cele operacyjne obejmują:

- rozwój kompetencji cyfrowych grup zagrożonych wykluczeniem,
  - wsparcie inicjatyw międzypokoleniowych,
  - podnoszenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego,
  - uwzględnianie zasad dostępności i inkluzji w realizowanych zadaniach.
-

6.7. Charakter działań operacyjnych

Nadzór nad spójnością programową i operacyjną realizacji celów operacyjnych sprawowany jest zgodnie z zasadami określonymi w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, w szczególności przez **Centrum Nadzoru Programowego i Operacyjnego Pro Civium**.

Działania operacyjne realizowane są w formie programów, projektów, kampanii, poradnictwa, działań edukacyjnych i partnerskich, zgodnie z rocznymi planami operacyjnymi oraz możliwościami organizacyjnymi i finansowymi Stowarzyszenia.

Strategia nie przesądza o formie finansowania ani szczegółowym kształcie poszczególnych działań operacyjnych, pozostawiając elastyczność w reagowaniu na zmieniające się potrzeby społeczne i uwarunkowania prawne.

Rozdział 7

Komunikacja, upowszechnianie i współpraca partnerska

7.1. Założenia ogólne

Komunikacja i współpraca partnerska stanowią kluczowy element skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030. Ich celem jest zapewnienie przejrzystości działań, wzmocnienie zaufania społecznego oraz zwiększenie rozpoznawalności Stowarzyszenia jako organizacji eksperckiej, odpowiedzialnej i wiarygodnej.

Całość działań komunikacyjnych oraz partnerskich opiera się na zasadach otwartości, apolityczności, wiarygodności, poszanowania różnorodności oraz rzetelności przekazu. Pro Civium traktuje komunikację nie jako jednostronny przekaz, lecz jako dialog społeczny z otoczeniem — wolontariuszami, partnerami, beneficjentami i instytucjami współpracującymi.

7.2. Cele komunikacyjne i partnerskie

Cele w zakresie komunikacji i współpracy obejmują:

- upowszechnianie rezultatów i efektów realizacji Strategii,
- wzmocnianie rozpoznawalności marki Pro Civium w środowisku organizacji obywatelskich oraz instytucji publicznych,

- budowanie trwałych partnerstw i sieci współpracy,
  - integrację środowiska wolontariatu oraz liderów lokalnych,
  - promocję idei zaangażowania obywatelskiego, wzajemnego wsparcia oraz solidarności społecznej,
  - kształtowanie wizerunku Stowarzyszenia jako instytucji profesjonalnej, odpowiedzialnej i otwartej na współpracę.
-

7.3. System komunikacji wewnętrznej

Komunikacja wewnętrzna w Pro Civium ma charakter systemowy i zapewnia spójny obieg informacji pomiędzy wszystkimi strukturami organizacji, w szczególności: Zarządem, Koordynatorem ds. Strategii i Rozwoju, Centrum Nadzoru Programowego i Operacyjnego Pro Civium, Koordynatorem Wolontariatu, Radą Programową, centrami, zespołami zadaniowymi, wolontariuszami oraz beneficjentami.

W komunikacji wewnętrznej wykorzystywane są narzędzia cyfrowe, w tym Google Workspace (czaty, kalendarze, dyski, dokumenty, formularze, bazy danych), system Mentor+, komunikatory wewnętrzne i zewnętrzne oraz newslettery kierowane do członków i wolontariuszy.

Za koordynację komunikacji wewnętrznej odpowiada **Koordinator ds. Strategii i Rozwoju**, we współpracy z **Koordynatorem Wolontariatu** oraz – w zakresie spójności przekazu strategicznego i informacyjnego – **Rzecznikiem Prasowym Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, działającym w strukturze **Centrum Edukacji Społecznej Pro Civium**.

7.4. Komunikacja zewnętrzna i media

Komunikacja zewnętrzna obejmuje całokształt działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych kierowanych do społeczeństwa, instytucji, partnerów i mediów.

Stowarzyszenie prowadzi komunikację wielokanałową poprzez:

- portale i serwisy internetowe (stopstygmatyzacji.pl, prawadlakobiet.pl, prawodoporady.pl, procivium.bip.gov.pl),
- profile w mediach społecznościowych, w języku polskim, angielskim oraz ukraińskim,
- kampanie społeczne i edukacyjne,

- biuletyny, wydawnictwa tematyczne oraz czasopisma,
- podcasty, spoty, rolki, posty, webinary oraz krótkie formaty audiowizualne, w tym TeleInfo Pro Civium.

Wszystkie treści komunikacyjne przygotowywane są zgodnie z zasadami dostępności cyfrowej (WCAG 2.1), prostego i neutralnego języka oraz poszanowania praw człowieka.

7.5. Komunikacja kryzysowa i reagowanie medialne

W celu ochrony wizerunku i reputacji Stowarzyszenia opracowany i stosowany jest wewnętrzny Proceduralny Plan Reagowania Kryzysowego, określający zasady komunikacji w sytuacjach dezinformacji, mowy nienawiści, fałszywych doniesień medialnych, incydentów w środowisku wolontariackim lub naruszeń wartości organizacyjnych.

Za koordynację komunikacji kryzysowej odpowiada **Prezes Zarządu**, we współpracy z **Koordynatorem ds. Strategii i Rozwoju** oraz **Rzecznikiem Prasowym Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, działającym niezależnie w strukturze **Centrum Edukacji Społecznej Pro Civium**.

Podstawowe zasady reagowania obejmują:

- szybkie i rzetelne informowanie opinii publicznej,
- utrzymanie spójnego, profesjonalnego i odpowiedzialnego przekazu,
- wskazanie jednego źródła komunikatów,
- współpracę z mediami w duchu transparentności i rzetelności.

Wszelkie działania kryzysowe prowadzone są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych, etyki zawodowej oraz prawa prasowego.

7.6. Upowszechnianie rezultatów Strategii

Rezultaty Strategii upowszechniane są w sposób systematyczny, przejrzysty i dostępny. Działania obejmują:

- publikację raportów rocznych i okresowych w Biuletynie Informacji Publicznej,
- prezentowanie wyników podczas konferencji, debat i spotkań partnerskich,

- opracowywanie publikacji elektronicznych i drukowanych (w tym „Lokalni Niezwycięzeni – Forum Środowiska Wolontariackiego”, „Biuletyn Informacyjny Pro Civium”, „TeleInfo Pro Civium”),
- realizację kampanii i akcji społecznych promujących rezultaty działań.

Materiały przygotowywane są z poszanowaniem zasad dostępności, prostego języka oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów.

7.7. Współpraca partnerska i sieciowa

Pro Civium rozwija i utrwała współpracę z partnerami instytucjonalnymi, społecznymi i akademickimi, budując sieci współpracy oparte na wzajemności, transparentności i wspólnych wartościach.

Współpraca obejmuje w szczególności:

- instytucje publiczne,
- uczelnie wyższe i szkoły średnie (w tym w ramach Akademickiego Programu Praktyk Zawodowych dla Uczniów Liceów Ogólnokształcących),
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające w obszarze praw człowieka, edukacji obywatelskiej i wolontariatu.

Stowarzyszenie angażuje się w działania sieciowe, projekty partnerskie i inicjatywy ponadnarodowe, m.in. w ramach Korpusu Solidarności, SPLOT Wartości oraz regionalnych sieci współpracy.

7.8. Współpraca międzynarodowa

W perspektywie 2026–2030 Pro Civium rozwija współpracę z partnerami z krajów Unii Europejskiej i państw sąsiednich, koncentrując się na wymianie doświadczeń w zakresie wolontariatu, poradnictwa, edukacji obywatelskiej i przeciwdziałania dyskryminacji.

Planowane jest uruchomienie inicjatywy **Civium Network Europe** jako forum współpracy organizacji obywatelskich z Polski i Europy, obejmującego wspólne projekty, badania, szkolenia i publikacje oraz udział w międzynarodowych konferencjach i kongresach.

7.9. Ewaluacja komunikacji i partnerstw

Ewaluacja działań komunikacyjnych i partnerskich prowadzona jest raz w roku przez **Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju**, we współpracy z **Radą Programową** oraz **Rzecznikiem Prasowym Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium**, w zakresie oceny skuteczności komunikacji medialnej i wizerunkowej.

Podstawą ewaluacji są wskaźniki ilościowe i jakościowe, w tym zasięg publikacji, liczba partnerów, liczba wspólnych inicjatyw, liczba publikacji medialnych, poziom rozpoznawalności marki Pro Civium oraz poziom zaufania społecznego. Wnioski z ewaluacji służą doskonaleniu strategii komunikacyjnej i rozwojowi współpracy międzysektorowej.

Rozdział 8

Trwałość działań i rozwój Pro Civium po 2030 roku

8.1. Założenia ogólne

Trwałość działań Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium stanowi kluczowy element długofalowego rozwoju i jest gwarancją zachowania efektów wypracowanych w ramach Strategii Rozwoju Instytucjonalnego i Misyjnego na lata 2026–2030.

Organizacja przyjmuje zasadę, że każde zadanie, program i inicjatywa realizowane w ramach Strategii mają charakter nie tylko czasowy, lecz również systemowy – prowadząc do tworzenia trwałych struktur, kompetencji, procedur oraz narzędzi służących społeczności także po zakończeniu finansowania zewnętrznego. Taki model planowania i realizacji zadań publicznych przyjmuje również Zarząd Stowarzyszenia.

Trwałość Pro Civium opiera się na trzech wzajemnie powiązanych filarach: ludziach, zasobach oraz relacjach – rozumianych jako utrzymanie kompetentnej kadry i wolontariuszy, stabilnych mechanizmów organizacyjnych określonych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium oraz trwałej współpracy z otoczeniem instytucjonalnym i społecznym.

8.2. Długofalowa wizja rozwoju

Po roku 2030 Stowarzyszenie planuje utrzymać i wzmacniać swoją pozycję jako ogólnopolskiego ośrodka eksperckiego w obszarze poradnictwa obywatelskiego, edukacji społecznej oraz rozwoju wolontariatu.

Rozwój organizacji będzie przebiegał dwutorowo:

- **instytucjonalnie** – poprzez dalsze doskonalenie struktur, procedur i mechanizmów zarządzania określonych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania,
- **merytorycznie** – poprzez poszerzanie zakresu działań oraz wdrażanie innowacyjnych i dostępnych form wsparcia obywatelskiego.

Strategicznym kierunkiem rozwoju po 2030 roku jest funkcjonowanie Pro Civium jako zintegrowanego modelu online wsparcia, edukacji i współpracy wolontariuszy, ekspertów oraz beneficjentów, opartego na rozwiązaniach cyfrowych, narzędziach komunikacji zdalnej oraz strukturach określonych w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium.

8.3. Kontynuacja i rozwój programów flagowych

Po zakończeniu obowiązywania Strategii Pro Civium zakłada kontynuację i rozwój kluczowych programów, które stanowią filary jego działalności społecznej i eksperckiej, w szczególności:

- a) **Program „Prawo do Porady”** – ogólnopolski system poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i zawodowego, realizowany zgodnie z krajowymi standardami jakości i etyki poradnictwa;
- b) **Akademia Wolontariatu Pro Civium** – zintegrowany program rozwoju kompetencji wolontariuszy, powstały z połączenia Akademii Wolontariatu Lokalnego i Akademii Minigrantów, funkcjonujący jako spójny system edukacyjno-rozwojowy;
- c) **Akademicki Program Praktyk Zawodowych dla Uczniów Liceów Ogólnokształcących** – program łączący edukację obywatelską z rozwojem kompetencji społecznych i zawodowych młodzieży;
- d) **TeleInfo Pro Civium** – rozwijane centrum informacyjne i medialne służące upowszechnianiu wiedzy obywatelskiej, rezultatów działań i dobrych praktyk;
- e) **Magazyn „Lokalni Niezwyciężeni – Forum Środowiska Wolontariackiego”** – ogólnopolska przestrzeń wymiany doświadczeń środowiska wolontariatu i organizacji obywatelskich.

Każdy z powyższych programów będzie utrzymywany i rozwijany również po zakończeniu finansowania zewnętrznego, poprzez partnerstwa, mechanizmy rezerwowe oraz wykorzystanie własnych narzędzi organizacyjnych i cyfrowych.

8.4. Trwałość kadrowa i kompetencyjna

Stowarzyszenie zakłada utrzymanie i dalszy rozwój zespołu ekspertów, koordynatorów, mentorów oraz wolontariuszy zaangażowanych w realizację zadań statutowych.

Kluczowe znaczenie będą miały:

- wdrażanie ścieżek rozwoju, odpowiedzialności i awansu w ramach struktury Pro Civium,
- rozwój programów wellbeingowych, superwizji oraz mentoringu,
- systematyczne szkolenia i certyfikacja wewnętrzna,
- utrzymanie wysokich standardów jakości, etyki oraz bezpieczeństwa w działaniach pomocowych i edukacyjnych.

Celem długofalowym jest wypracowanie spójnego modelu kompetencyjnego wolontariusza i eksperta Pro Civium, stanowiącego podstawę certyfikacji wewnętrznej oraz współpracy partnerskiej.

8.5. Trwałość finansowa i dywersyfikacja źródeł

Zapewnienie stabilności finansowej stanowi fundament trwałości działań Stowarzyszenia.

Pro Civium rozwijać będzie zróżnicowany model finansowania, obejmujący:

- środki publiczne (w szczególności programy krajowe i europejskie),
- fundusze korporacyjne i darowizny prywatne,
- współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego w formule partnerstw,
- środki własne pochodzące z realizacji zadań statutowych, umów cywilnoprawnych, usług eksperckich oraz partnerstw **realizowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa właściwymi dla stowarzyszeń zwykłych**,
- fundusz rezerwowy przeznaczony na utrzymanie kluczowych działań i zasobów cyfrowych.

Stowarzyszenie planuje również utworzenie **Funduszu Rozwoju Obywatelskiego Pro Civium**, funkcjonującego jako wewnętrzny mechanizm finansowy, służący finansowaniu działań strategicznych, edukacyjnych i innowacyjnych, **bez tworzenia odrębnego podmiotu prawnego**.

8.6. Rozwój technologiczny i innowacje cyfrowe

Trwałość działań Pro Civium wymaga stałego rozwoju technologicznego i organizacyjnego.

Stowarzyszenie rozwijać będzie nowoczesne narzędzia cyfrowe, w tym:

- platformy edukacyjne i mentoringowe,
- systemy raportowania i monitoringu realizacji Strategii,
- interaktywne narzędzia informacyjne i mapy inicjatyw obywatelskich,
- rozwiązania zwiększające dostępność i inkluzywność usług.

Rozwój technologiczny służyć będzie zwiększeniu zasięgu, skuteczności i efektywności działań przy zachowaniu racjonalności kosztów.

8.7. Rozwój partnerstw i sieci współpracy

Po 2030 roku Stowarzyszenie będzie kontynuować rozwój współpracy krajowej i międzynarodowej, w tym w ramach sieci obywatelskich i inicjatyw europejskich.

Trwałość partnerstw opierać się będzie na:

- utrzymywaniu relacji z dotychczasowymi partnerami strategicznymi,
- rozwijaniu współpracy z sektorem akademickim i społecznym,
- tworzeniu międzysektorowych porozumień i konsorcjów,
- angażowaniu wolontariuszy jako ambasadorów współpracy obywatelskiej.

8.8. Transparentność i odpowiedzialność społeczna

Trwałość działań Pro Civium obejmuje również wymiar etyczny i społeczny.

Stowarzyszenie utrzymuje politykę pełnej transparentności finansowej i programowej, publikując sprawozdania, raporty oraz wyniki ewaluacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Procesy decyzyjne realizowane są w duchu kolegalności, odpowiedzialności i partnerstwa społecznego. W ramach odpowiedzialności środowiskowej organizacja planuje wdrożenie standardów ograniczających negatywny wpływ działalności operacyjnej na środowisko.

8.9. Ewaluacja trwałości i kierunki rozwoju po 2030 roku

Ewaluacja trwałości działań będzie prowadzona w oparciu o wskaźniki dotyczące kontynuacji programów, stabilności finansowej, utrzymania kadry, partnerstw oraz zasięgu oddziaływania społecznego.

Wnioski z ewaluacji posłużą do opracowania kolejnej Strategii Rozwoju Pro Civium na lata 2031–2035, obejmującej dalsze etapy cyfryzacji, umiędzynarodowienia oraz profesjonalizacji działań obywatelskich.

Proces przygotowania kolejnej Strategii będzie prowadzony zgodnie z zasadami określonymi w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Stowarzyszeniem Inicjatywa Obywatelska Pro Civium.

Rozdział 9

Podsumowanie, wdrożenie i uchwalenie Strategii

9.1. Założenia końcowe

Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium na lata 2026–2030 stanowi dokument kierunkowy, wyznaczający cele, priorytety i sposoby działania organizacji w perspektywie pięcioletniej.

Opracowano ją w oparciu o analizę dotychczasowych doświadczeń, konsultacje, wnioski z ewaluacji poprzednich okresów strategicznych oraz aktualne wyzwania stojące przed sektorem organizacji obywatelskich w Polsce i Europie.

Strategia jest dokumentem dynamicznym – jej wdrażanie zakłada możliwość elastycznego reagowania na zmiany społeczne, prawne i ekonomiczne przy zachowaniu integralności wartości Pro Civium.

Realizacja Strategii prowadzona jest również z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, w szczególności poprzez preferowanie rozwiązań cyfrowych, ograniczanie zużycia zasobów oraz racjonalne planowanie działań operacyjnych.

9.2. Spójność z misją i wartościami Stowarzyszenia

Strategia jest ściśle powiązana z misją Stowarzyszenia, którą jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie postaw prospołecznych i promowanie wolontariatu jako formy solidarności i współodpowiedzialności.

Wszystkie działania strategiczne pozostają w zgodzie z wartościami Pro Civium: poszanowaniem godności człowieka, równością szans, odpowiedzialnością, przejrzystością, partnerstwem i otwartością.

Odpowiedzialność ta obejmuje również dbałość o środowisko naturalne jako element dobra wspólnego i odpowiedzialności społecznej organizacji.

Każdy element Strategii odzwierciedla te wartości zarówno w warstwie organizacyjnej, jak i w praktyce codziennego działania.

9.3. Kluczowe rezultaty i wskaźniki sukcesu

Osiągnięcie celów Strategii będzie mierzone na podstawie wskaźników ilościowych i jakościowych, określonych w poszczególnych rozdziałach.

Do kluczowych rezultatów należą m.in.:

- rozwój i utrwalenie systemu poradnictwa obywatelskiego w skali krajowej,
- powstanie Centrum Pro Civium Online,
- akredytacja Akademii Wolontariatu Pro Civium,
- utrzymanie wysokiego poziomu transparentności i zaufania społecznego,
- zwiększenie liczby wolontariuszy, partnerów i beneficjentów,
- rozwój współpracy międzynarodowej w ramach Civium Network Europe.

Wskaźniki sukcesu będą corocznie weryfikowane w raportach z realizacji Strategii.

9.4. Tryb wdrożenia

Wdrożenie Strategii odbywa się w oparciu o przyjęty w Rozdziale 5 model realizacji, monitoringu i ewaluacji, obejmujący współpracę Zarządu, Koordynatora ds. Strategii i Rozwoju, Rady Programowej, Koordynatora Wolontariatu, Sekcji i Zespołów tematycznych.

Wdrożenie nastąpi w dwóch etapach:

1. **Etap I – operacjonalizacja celów (2026–2027)** – przekształcenie założeń Strategii w plany działań rocznych i dokumenty wykonawcze.
2. **Etap II – stabilizacja i rozwój (2028–2030)** – konsolidacja struktur, ewaluacja efektów i przygotowanie podstaw dla nowej Strategii 2031–2036.

Każdy z etapów kończy się raportem rocznym zatwierdzonym przez Zarząd oraz publikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej.

9.5. Procedura przyjęcia i uchwalenia

Projekt Strategii został przygotowany przez Zarząd przy współpracy z Biurem Stowarzyszenia oraz Koordynatorem Wolontariatu, po przedłożeniu społeczności Pro Civium do konsultacji.

Strategia została zatwierdzona uchwałą Zarządu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium i przyjęta do realizacji decyzją Walnego Zgromadzenia Członków.

Dokument obowiązuje od dnia przyjęcia i stanowi podstawę planowania wszystkich działań organizacyjnych, programowych i finansowych Pro Civium w latach 2026–2030.

9.6. System aktualizacji i korekt

Strategia może podlegać okresowej aktualizacji w przypadku wystąpienia istotnych zmian w otoczeniu społecznym, prawnym lub finansowym organizacji.

Propozycje zmian mogą zgłaszać: Zarząd, Koordynator ds. Strategii i Rozwoju, Rada Programowa lub Koordynator Wolontariatu.

Każda korekta wymaga zatwierdzenia przez Zarząd i przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu.

Dodatkowo, co dwa lata, przeprowadzana będzie analiza zgodności działań ze Strategią i raport z jej wdrażania, publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

9.7. Wnioski z konsultacji i rekomendacje środowiskowe

W procesie tworzenia Strategii wzięli udział przedstawiciele sekcji tematycznych, wolontariusze, eksperci, partnerzy akademicki oraz reprezentanci środowiska poradniczego.

Uwzględniono wnioski i rekomendacje wynikające z konsultacji, w tym potrzebę:

- zwiększenia dostępności usług poradniczych,
- rozwoju mentoringu i sieci wsparcia wolontariuszy,
- wzmocnienia komunikacji międzysektorowej,
- wprowadzenia mechanizmów superwizji i dobrostanu zespołów,
- **racjonalizacji procesów organizacyjnych, w tym ograniczania negatywnego wpływu działań na środowisko.**

Proces konsultacyjny stanowił istotny element budowania wspólnotowego charakteru Strategii.

9.8. Znaczenie Strategii dla środowiska obywatelskiego

Przyjęcie Strategii stanowi istotny krok w kierunku profesjonalizacji, integracji i umocnienia środowiska organizacji obywatelskich.

Działania Pro Civium będą w dalszym ciągu wspierały lokalne i krajowe inicjatywy społeczne, promując wartości solidarności, równości i współodpowiedzialności, **z uwzględnieniem odpowiedzialności społecznej i środowiskowej organizacji obywatelskich.**

Strategia jest także narzędziem wzmacniania kapitału społecznego i rozwoju nowoczesnego modelu wolontariatu opartego na kompetencjach, współpracy i wzajemnym zaufaniu.

9.9. Zakończenie

Strategia Rozwoju Pro Civium 2026–2030 jest nie tylko planem działań, lecz również manifestem wartości, które Stowarzyszenie reprezentuje od początku swojego istnienia.

Stanowi wspólny wysiłek wszystkich osób zaangażowanych w tworzenie silnego, otwartego i odpowiedzialnego społeczeństwa obywatelskiego.

Wizją Stowarzyszenia pozostaje wspólnota wolontariuszy, ekspertów oraz obywateli, którzy – niezależnie od wieku, pochodzenia i doświadczenia – wspólnie budują lepszą rzeczywistość, **opartą na solidarności społecznej, odpowiedzialności i poszanowaniu środowiska naturalnego jako dobra wspólnego.**

© Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, 2026

Niniejszy dokument stanowi własność intelektualną Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium i podlega ochronie na podstawie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie, rozpowszechnianie, przetwarzanie lub wykorzystywanie dokumentu lub jego części w celach innych niż informacyjne i edukacyjne wymaga uprzedniej zgody Stowarzyszenia, z wyjątkiem dozwolonego użytku przewidzianego przepisami prawa.